

Новгородський А., Тюпова Т., Дука А. Перші верифіковані знахідки фітопатогенного гриба *Fusarium sambucinum* Fuckel на *Acer negundo* L. з Харківської області // Матеріали XIX Міжнародної наукової конференції студентів і аспірантів «Молодь і поступ біології» (м. Львів, 26-28 квітня 2023 р.). – Львів: Галич-Прес, 2023. – С. 67-68.

Новгородський А.¹, Тюпова Т.¹, Дука А.²

**ПЕРШІ ВЕРИФІКОВАНІ ЗНАХІДКИ ФІТОПАТОГЕННОГО ГРИБА
FUSARIUM SAMBUCIUM FUCKEL НА *ACER NEGUNDO* L. З ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ**

¹ Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна

² Університет імені Адама Міцкевича,
Wieniawskiego 1, 61-712 Poznań, Польща
e-mail: andreynovgorodsky@gmail.com

Novgorodsky A., Tiupova T., Duka A. THE FIRST VERIFIED RECORDS OF PLANT PATHOGENIC FUNGUS *FUSARIUM SAMBUCIUM* FUCKEL ON *ACER NEGUNDO* L. FROM THE TERRITORY OF THE KHARKIV REGION. As a result of a molecular genetic study of two fungal cultures from the Kharkiv Region (North-East Ukraine), they were identified as *Fusarium sambucinum*. Current views on *Fusarium* and fusarioid fungi are given.

Fusarium Link – великий, гетерогенний і дуже складний у вивченні рід сумчастих грибів. Переважна більшість його представників є фітопатогенами, зокрема на сільськогосподарських рослинах. Деякі види є продуцентами небезпечних для людини мікотоксинів. Попри це, рід досі залишається недостатньо дослідженим.

Види, що належать до цього роду можуть мати кардинальні відмінності у морфологічних, фізіологічних і екологічних характеристиках. Показано, що при значній подібності нестатевих спораношень (анаморф), їх сумчасті стадії (телеоморфи) є дуже різноманітними. Для ідентифікації фузаріїв недостатньо вивчення чистих культур і мікроскопічних ознак, а обов'язковим є проведення аналізу послідовностей нуклеотидів у певних генах.

В результаті молекулярно-генетичних досліджень 19 маркерних генів, було доведено, що під назвою «*Fusarium*» криється щонайменше 20 споріднених, або окремих родів грибів (Crous et al., 2021). Види *Fusarium* у вузькому сенсі (*Fusarium sensu strictu*) характеризуються статевими морфами типу *Gibberella*. Нещодавно, після проведення ревізії, новим типом роду було обрано вид *Fusarium sambucinum* Fuckel (nom. cons.) із сумчастою стадією *Gibberella pulicaris* (Fr.) Sacc. Сукупність видів, які раніше були відомі як *Fusarium*, наразі називають фузаріоїдними грибами: <https://www.fusarium.org>.

У 2011 р. у Мельбурні було проголосовано за оновлену версію Міжнародного кодексу номенклатури водоростей, грибів і рослин (International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants), яка передбачає, що у видів грибів з плеоморфним життєвим циклом може бути лише одна латинська назва.

Зараз коректною назвою виду є *Fusarium sambucinum*, а *Gibberella pulicaris* зведена в синоніми.

У вересні 2021 р. при дослідженні чистих культур грибів, виділених з гілочок *Acer negundo* L. в околицях м. Харків (РЛП «Сокольники-Помірки» та околиці с. Лозовеньки, Харківська область, Україна), нами було отримано дві культури фузарія. Аналіз послідовностей нуклеотидів ITS-регіону рибосомальної ДНК свідчить, що культури належать виду *Fusarium sambucinum*. Цей вид утворює великий видовий комплекс (FSAMSC) і поєднує групу мікотоксикогенних видів, що є неспеціалізованими патогенами рослин. *F. sambucinum* іноді може існувати як сапротроф, ендотроф або навіть мати мутуалістичні відносини з деякими родинями рослин. Гербарні зразки гриба CWU (Muc) AS 8265 та 8290 інсеровані в Науковий мікологічний гербарій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Наші зразки є першими верифікованими знахідками виду в Україні.

Роботу виконано під керівництвом О.Ю. Акулова та О.І. Зіненка, к. б. н., доцентів кафедри мікології та фітоімунології ХНУ імені В.Н. Каразіна